

CATALUNYA SOCIAL

Any V. Núm. 210

Un any, 10 ptes. — Núm. solt, 20 cts.

16 de maig de 1925

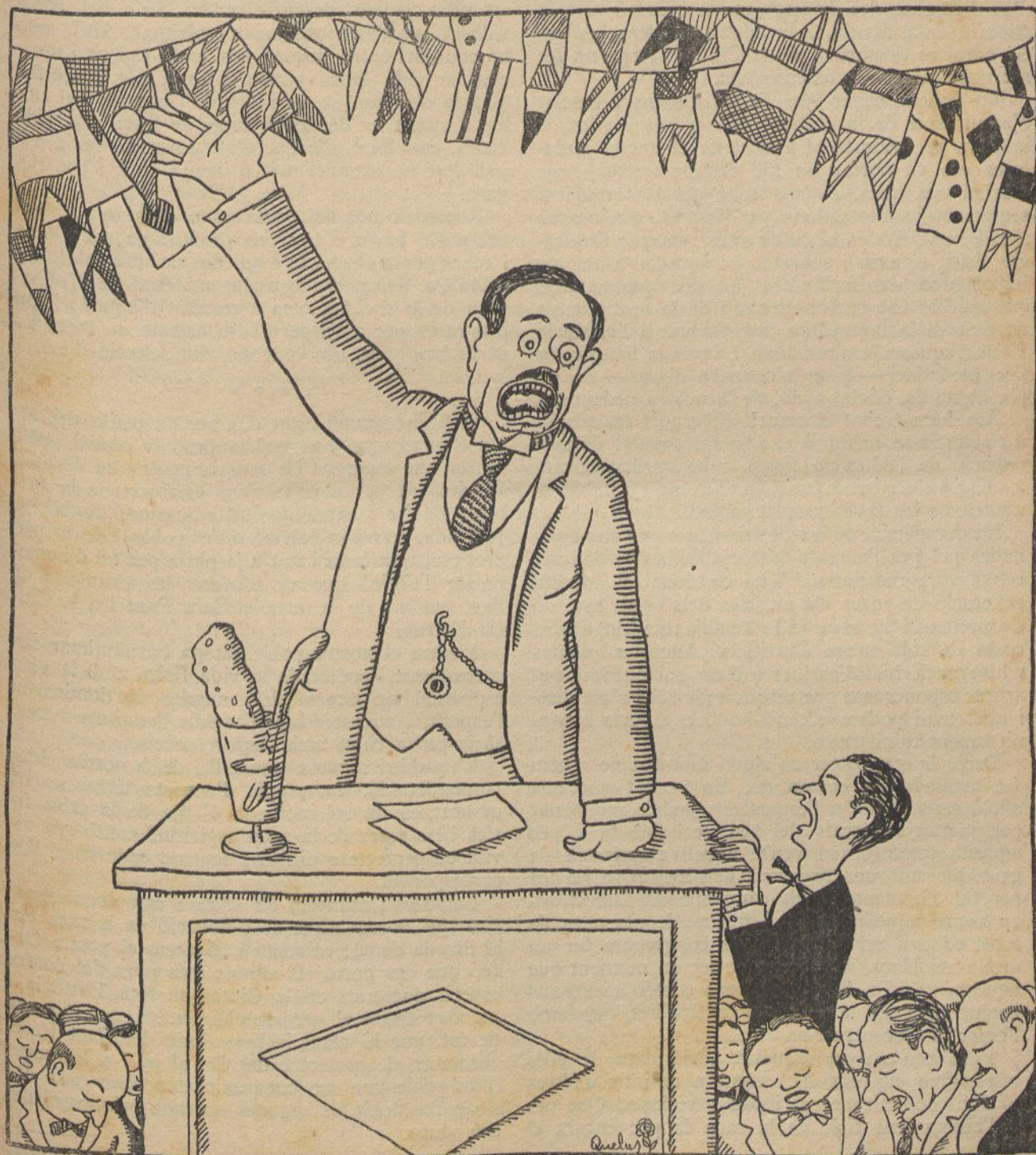
PUBLICACIÓ
SETMANAL

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Cameros, 3 (Passatge Orfeo Català) BARCELONA

APARTAT 273
TELÉF. S. P. 1114

LA DÈRIA

— Havem d'aturar l'onada de materialisme que ens ofegarà a tots... Havem d'estudiar i fer-nos forts espiritualment... L'enemic avança amb la bandera desplegada.

— No perdeu el temps, company! No veieu que dormen? Si voleu que facin el cap viu heu de parlar de fútbol!...

L'Orfeo i el Barcelona F. C.

Pa per al cos i roses per a l'esperit

El *Foot-Ball Club Barcelona* ha triomfat a Sevilla i ha estat proclamat campió d'Espanya. Barcelona, la ciutat dels Comtes, ha rebut els vencedors amb un homenatge imponent, magnífic, veritablement popular, i totes les viles i pobles de Catalunya han vibrat a l'impuls de la victòria obtinguda a la ciutat del Betis.

A l'ensem, les harmonies de l'Orfeo Català triomfaven a Roma, i la nostra primera institució coral es doctorava en la Ciutat Eterna on tot art noble té el seu assentament.

No podem negar que l'estat d'ànim i l'esclat d'entusiasme de la ciutat i dels pobles i viles de la terra pel triomf del *Barcelona* en terres andaluses ens va portar un xic desassossegats i ens entrísti una mica. Aquest culte per la força i el seu triomf, aquesta dèria per l'esport, ens féu un xic de mal. Bo és el cultiu dels esports; l'educació física té avui i sobretot en aquesta terra una importància extraordinària. Fa uns quants anys que gairebé cap centre educatiu de la nostra terra no donava la més petita importància a l'educació física; aquesta era un luxe i venia a ocupar un lloc secundari — quan n'ocupava algun — en tot pla d'estudis, oficial o no, de la nostra pedagogia.

Ara hem trobat el remei. I l'esport ha vingut a convertir-se en mitjà excellent i popular de propagació de l'educació física, i ha arribat encara a més; ha arribat a constituir un art veritable en moltes de les seves manifestacions.

La decadència de les nostres races, un xic aplanades pel pes de tanta història com jau damunt seu, ha de remeiar-se. I ha de donar fi aquesta generació de joves els muscles dels quals mai no s'exerciten i la seva vida sembla mantinguda a costa de tota mena d'artificis. Aquestes plantes d'hivernacle han d'arribar a ésser substituïdes per arbres esponerosos que visquin a ple sol i a ple aire. i això avui podem obtenir-ho pels esports convenientment ministrats.

Però, és que potser en algun moment no n'hem fet massa? No, encara no. És veritat que una afició sense mida a l'esport ens podria malmenar per viaranys torçats del seu veritable fi. I per aquesta temença, en veure aquell atapeïment de gent que amb una paciència heroica ho sofria tot per tal d'homenatjar els campions del *Barcelona*, en veure aquells milers i milers de persones de totes edats i estaments socials congregats per un motiu semblant, vàrem témer per un moment que aquesta afició a l'esport no ens portés a extrems perjudicials per a la mateixa finalitat que amb l'esport ha de cercar-se.

Però pensem que aquesta afició data de pocs anys. Que ella ens ha vingut a redimir d'altres aficions bon xic baixes i potser vicioses. Que per a l'aixecament físic de la raça és poc encara el

que s'ha fet en aquests pocs anys. I amb totes aquestes consideracions arribarem a la conclusió que l'esport encara no ha omplert a bastament el seu paper.

I sempre, en definitiva, tenim el mitjà a la mà per a corregir o neutralitzar aquells efectes, si els creguéssim excessius; el mitjà ha de consistir a aparellar aquest desenrotllament físic del poble amb el seu desenrotllament espiritual. Així, amb un equilibri entre ànima i cos, entre esperit i muscles, la vida física potent i forta pot projectar alegria de viure en els afers de l'esperit; i el cultiu d'aquest ha de donar raigs de llum a la vida física, ennoblint allò que d'altra manera seria només que un exercici més o menys baix i poc elegant.

Recordem-nos del poeta quan digué que l'ideal del poble havia d'estar en produir pa per al cos i roses per a l'esperit; i qui diu pa, diu salut, diu fortalesa física, diu benestar material de l'individu i de la societat com a resultat d'aquell; i qui diu roses per a l'esperit, diu cultura en totes les seves branques, diu cançons, diu selecció d'art.

* * *

Per això aquell estat d'ànim, de petita depressió d'ànim, que ens podria produir aquell poble sencer que esperava els seus campions de l'esport, ve destruït per aquella altra arribada de la primera de les nostres institucions d'art, també esplèndida, extraordinària, d'un poble que a peu dret resisteix hora i mitja la pluja per tal d'homenatjar l'Orfeo que ve d'oferir les primícies de l'art musical de la terra al Sant Pare i a la Ciutat Eterna.

Mentre el nostre poble sàpiga harmonitzar tan curosament i encertada la vida física amb la vida espiritual, no temem. Els muscles no dominaran l'esperit, i aquest rebrà d'aquells l'empenta necessària per a viure amb l'esforç precís.

L'equilibri segueix essent llei de la nostra vida; la ponderació, tan pròpia d'aquesta terra, no ha mancat en un sol moment. El pa de la salut física i les roses de la salut espiritual continuen vivint en perfecte equilibri i ocupant cadascú el lloc corresponent.

Saludem i abracem els nostres campions esportius que porten aires de renovació de la raça per al dia de demà; saludem i abracem el nostre Orfeo que ens porta els effluvis més purs del nostre esperit doctorats en la Ciutat on tota Història i tot Art tenen el seu ennobliment. I per damunt de tot, que hi plani la benedicció del Sant Pare, fermança de protecció del Cel al pa i a les roses d'un poble que sap conquerir el primer cada dia i sap fer florir les segones en cada primavera del seu viure.

Aquest número ha passat per la censura militar

L'ingrés de la Federació de Dependents de Catalunya a la Internacional Sindical d'Amsterdam

LLETRA OBERTA

Senyor G. J. A. SMIT Jr.

Secretari de la Federació Internacional d'Empleats i Tècnics

Plantage Franschelaan, 5

Amsterdam, Holanda

Senyor meu:

El periòdic socialista català *Justícia Social* ens informa en son número del 2 de maig corrent, que la Federació de Dependents de Catalunya, en assemblea extraordinària tinguda els dies 25 i 26 d'abril a la ciutat de Lleyda ha acordat sol·licitar l'ingrés a la Federació Internacional d'Empleats i Tècnics, branca de la Federació Sindical Internacional d'Amsterdam.

Jo sóc gairebé des de la seva fundació en 1903, soci del Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria de Barcelona, la més important de les associacions catalanes de dependents que constitueixen la Federació de Dependents de Catalunya. Em trobaria, doncs, com a afiliat a la Federació de Dependents de Catalunya afiliat també, de fet, a la Federació Internacional d'Empleats i Tècnics i a la Internacional Sindical d'Amsterdam, si no m'acutés a declarar-vos la meva disconformitat a l'esmentat acord.

Entenent que ningú pot ésser associat contra la seva voluntat, sapiguen que encara que membre de l'entitat catalana esmentada, no vull jo pertànyer a la Federació d'Amsterdam i a la Internacional d'Amsterdam, els principis socialistes de les quals no poden ésser admesos per la meua consciència.

Jo no sóc socialista. Sóc cristià i catòlic, i no vull separar-me de les ensenyances i de la disciplina de l'Església de Roma, que ha condemnat el socialisme diferents vegades. Entenc jo que les qüestions espirituals sobrepuen a tot interès material i econòmic, i no puc incorporar-me a una organització com la vostra, que professa la doctrina materialista-històrica de la lluita de classes, i que aspira (art. 2 dels Estatuts) a "la substitució dels beneficis particulars", és a dir a l'abolició de la propietat individual, principi que no puc jo en cap manera subscriure.

No depenia de mi impedir que la majoria de l'assemblea de Lleyda decidís l'adhesió a Amsterdam, per més que he fet ço que he pogut, amb les meves restringides forces per advertir el perill. Però en tant que una resolució tan greu no sigui desmentida pels individus no conformistes, podrà significar que la totalitat dels associats s'incorporen al socialisme doctrinal i militant. Doncs bé, en ço que em pertoca, el meu deure és informar-vos del meu refús d'associar-me amb vosaltres. Jo vull seguir éssent soci del Centre Autonomista de Dependents del Comerç de Barcelona, però no pas ésser membre d'Amsterdam. Si la Federació de Dependents de Catalunya us passa la llista nominal dels seus associats, feu el favor d'esborrar-hi el meu nom. Si us comunica la xifra del seu efectiu, serviu-vos rebaixar-hi una unitat: la meua. Si la Federació us aporta un total de 15.000 membres, absteniu-vos d'apuntar-ne més que 14.999.

Ara bé, aquesta simple declaració personal de refús d'inscripció tal volta no seria gaire vàlida, sense una actuació posterior en conseqüència. Jo considero que el Socialisme contribueix almenys tant com això que en diuen Capitalisme, a molts dels mals de la societat actual. El Socialisme practica la forma d'exploació més abominable de totes: la de les ànimes dels obrers i dels pobres. Ofereix alguns avantatges materials al preu del bé més preciós de l'home: la veritat, religiosa. Sota un quadre pintat amb figures enganyoses que trenquen cadenes, subjecta en realitat els esperits, amb vincles fatals, a un triple error: moral, religiós i econòmic.

He llegit les publicacions de la Internacional d'Amsterdam: la literatura socialista, altrament, m'és prou coneguda, encara que, gràcies a Déu, he tingut la sort infinita de no deixar-m'hi agafar. Doncs bé, jo sento ara com un deure envers els meus companys d'ofici l'esforç per a ajudar-los, en la mesura de les meves poques forces, a llibertar-se del jou espiritual del socialisme. I per la present prometo formalment esmerçar a combatre els errors de què són vehicles la Internacional d'Amsterdam i totes les altres Internacionals que provenen de Carles Marx, la meua voluntat i les altres humils facultats meves.

Barcelona, 11 maig 1925.

RAMON RUCABADO

Traducció de l'original francès, tramès per correu certificat.

Anotacions

Seguint les dreceres paradoxiques hi ha hagut reunió de catòlics que, amb motiu de les eleccions presidencials d'Alemanya, han exultat del resultat desfavorable al candidat Max i, en canvi, els hauria desplaçat la derrota d'Hindenburg.

Cosa estranya, veritablement! Max era del Centre Catòlic alemany; el Mariscal era i és home protestant, un prussià ben acabat.

I entre un catòlic i un protestaant, és natural que certs catòlics cultivadors de la paradoxa s'alegrin del triomf del segon. I no pensen que un prussià protestant de l'envergadura d'Hindenburg pot recordar (el dia en què Alemanya estigui per això, és clar) les glòries del Kulturkampf i reproduir-les.

* * *

La crisi en l'agricultura és fortíssima. Hi ha pobles a Catalunya i a l'Alt Aragó on un cinquanta per cent d'habitants han hagut d'emigrar a la ciutat.

Nò és pas més petita la crisi en la indústria. A les vores del Ter i del Cardener i al Pla de Barcelona, cada dia es tanca una fàbrica o es redueix el treball en una altra.

I el comerç al detall de Madrid es queixa que ningú compra; i els empresaris de teatres diuen que no hi va gent i hauran de plegar, i així successivament.

Es que per fi, després de la guerra haurà potser arribat aquella famosa època del consumidor, d'aquell consumidor utòpic de certs polítics i petits comerciants madrilenys que no era productor, és a dir, que només consumia i prou?

Ens ho comencem a témer de debò.

* * *

El Directori ha obrat sàviament cridant al seu costat els elements tècnics del país. I per a qüestions ferroviàries ha constituït un Consell Superior ferro-

viari, i per assumptes econòmics ha format un Consell Superior d'Economia, etc. Molt bé, molt bé. La funció del tècnic cada dia és més preada en els Estats moderns.

Ara el que cal és donar unitat a tots aquests organismes i assenyalar-los la direcció a pendre segons el pensament dels governants. I aquesta missió és clar que és obra estricta del Directori. Que la complirà, no l'ha de complir? No s'estant veient cada dia les orientacions, en tots els assumptes vius, d'actualitat rabiosa, com tractats de comerç, recerca de mercats, nivellació de pressupost, aranzels i política aranzelària, etc., es descabdellen en els discursos dels governants?

Per això el Directori s'ha rodejat d'organismes tècnics. Però no ha abandonat els problemes vius d'Espanya i del món sencer en els actuals moments; aquests li pertanyen i creiem que se'n mostra orgullós.

* * *

Encara hi ha homes que escriuen i es preocupen de les qüestions socials.

Per què? pensen altres homes, entre ells el respectable senyor Esteve. No estem tranquils, no tenim ordre material, no fem bé les digestions i no dóna prou el negociet de "La Puntual"? Doncs per què preocupar-nos de qüestions socials que no existeixen?

Llàstima gran que no tot el món sigui ple de senyors Esteves amb la seva botigueta pròspera, el seu passament!

Certament hom no pot atinar qui pugui ésser tan boig de voler per companyia la misèria, el fracàs, el negoci ruïnós, la intranquil·litat i la gana; no, no s'hi pot atinar.

GASTON GERARD

ACCIÓ POPULAR

Homenatge al marquès de Comillas

El dimarts darrer es celebrà a "Acció Popular" la reunió general estatutària de socis, que revestí aquest any singular esplendor per estar dedicada també a homenatjar la memòria del que fou President de la seva Junta de Patronat, l'Excm. Sr. Marquès de Comillas.

Presidiren el doctor Llovera i don Ramon Albó, acompanyats de tota la junta de Govern, assistint-hi nombroses personalitats del camp social catòlic i representants de nombroses entitats. Recordem entre altres l'Excm. Sr. Duc de Solferino, els senyors Dionís Cabot, Desideri Canals, F. Pous i Pla, Jaume Trabal, el Dr. Puig i Sais, Antoni Jansana, Josep M. Gich, Josep A. Blanco, J. Civera i Sormani, Joan Batista Roca, Josep Jané, Amadeu Riesco, representants de la Federació Catalana d'Estudiants

Catòlics, Joventut Social, CATALUNYA SOCIAL, Centre Moral del Poble Nou, Tresoreria Mutual, Cooperativa Popular de Barcelona, etc.

El secretari, D. Francesc Manich, llegí una magnífica memòria, donant compte de les activitats desenrotllades.

El President de la Junta de Govern, D. Ramon Albó, llegí un treball interessantíssim estudiant la personalitat del Marquès de Comillas, impossible d'extractar en poques ratlles. Les darreres paraules del senyor Albó foren acollides amb grans aplaudiments.

Finalment, el Consiliari d'"Acció Popular", doctor Llovera, pronuncià un eloqüent discurs que fou molt aplaudit.

L'actuació inhumana dels bolxevistes

La tàctica bolxevista — La nova Constitució — Es nega el vot als sacerdots — L'escola laica — L'endogalament de la premsa — El retorn al règim capitalista — El calvari d'un periodista alemany — El plat clàssic que es serveix a les presons. — La violència dels jutges — El "vaixell de la mort" — Execució inhumana dels condemnats a mort — Un botxi-dentista — El fracàs del comunisme.

Els comunistes fan esforços titànics per a conservar la seva hegemonia a Rússia. En un règim de llibertat serien fàcilment vençuts; però ara és difícil perquè ofeguen amb sang qualsevol intent de rebellió. És la tàctica que segueixen tots els tirans. Les tiranies no podrien subsistir si no lliguessin les mans del poble. Tard o d'hora, però, cauen els tirans i troben el càstig que es mereixen. Els tirans passen i el poble resta.

Segons ens innova l'òrgan oficiós del Govern dels Soviets, aquests estan preparant una nova Constitució. En aquesta es proclama el principi de la separació entre l'Església i l'ensenyament.

Els homes d'esperit no tindran cap influència a l'escola. Aquest és un mal molt greu. Si a França hi ha tants sectaris és perquè s'ha perseguit l'escola catòlica. Què en podem esperar d'uns infants ateu i materialistes? Encara que fracassin els comunistes la llavor maleïda germinarà al cor dels infants.

El Govern es reservará el control de la premsa diària i periòdica. Voleu un absolutisme més gran? Els comunistes diuen que defensen la llibertat, però als ciutadans els neguen el dret d'exterioritzar les idees que siguin contràries a la ideologia comunista. Aquesta tirania no existeix en cap poble del món. En totes les nacions els ciutadans poden expressar lliurement les seves idees.

Serà negat el vot als capitalistes, als comerciants, als eclesiàstics i als ex-presoners. En nom de la llibertat a tots aquests elements se'ls priva l'exercici del dret de ciutadania. Oh! admirable règim comunista! El religiós no pot votar, perquè els soviets consideren que és un home inútil. L'home que consagra la vida a les cures de l'esperit, no és un ciutadà digne de tenir vot.

D'aquesta manera en les eleccions no hi hauran lliures. Sortiran triomfants tots aquells que voldran els soviets.

El comunisme viu artificialment, però no es resigna a morir.

La crisi del comunisme s'inicià ja en temps de Lenin. La nova política econòmica no era sinó una rectificació de principis, el preludi del retrocés al règim capitalista.

El Comissari del Comerç Interior, Scheinmann, declara sense eufemismes que Rússia camina cap a la ruïna. Per a salvar-la proposa que es restableixi gairebé sense limitació la llibertat del comerç particular.

Sembla que el Govern, encara que aquesta proposició dona un cop mortal al comunisme, està disposat a posar-la en pràctica com a única salvació.

Si els bolxevistes procuren esmenar-se en l'ordre

econòmic, en canvi segueixen mantenint la mateixa perversitat quan es tracta de perseguir llurs adversaris. El diari radical "Politiken" de Copenhague ha publicat un article d'un periodista alemany de Frankfurt, el qual s'ha pogut fer càrrec del sistema penitenciari establert a Rússia.

Vivia tranquilament a Moscou, quan un dia féu irrupció en son domicili un escamot de soldats que sense cap explicació el varen conduir a la presó central. Allí passà uns quants mesos alimentant-se amb sopa d'ulls de peix, el plat clàssic que es serveix a les presons soviètiques, devorat pels paràsits i separat de la resta del món, car no es permetia que arribessin fins a ell ni visites, ni lletres, ni periòdics. Tots els dies era portat d'Herodes a Pilats, de tribunal a tribunal, perquè es confessés autor de no sabem quants monstruosos delictes que se li atribuïen.

El periodista refereix el tractament inhumà de què era objecte per part de tan dignes representants de la justícia. Unes vegades era rebut amb una cortesia exagerada pels sanguinaris jueus que formaven la sala, i que l'invitaven amb gran diplomàcia a dir al veritat. Altres vegades el violent jutge tàrtar, que amb un gest amenaçador li posava al front la freda boca del canó de la seva pistola, per ajudar-lo a confessar els seus delictes.

Veient que el periodista alemany no s'ablania, es disposà portar-lo al "vaixell de la mort" que és el lloc de la presó on els reus són executats, per a provar si l'espectacle que a totes hores veia davant els seus ulls horroritzats, l'espordia i confessava els seus secrets.

El periodista esmenta amb paraules d'horror la forma inhumana amb què es lleva la vida als condemnats a mort pels tribunals soviètics. Abans de treure el reu de la seva cella se li lleven les vestidures, i d'aquesta manera se'l condueix al vaixell de la mort, cambra llòbrega situada als soterranis de la presó. Allí, el botxi, passejant-se amb la majestat d'un gran senyor, espera impassible, fumant un cigar, l'arribada de la víctima, revòlver en mà. Tantost s'adona de la seva presència, amb la velocitat amb què una aranya es llença sobre una mosca que ha caçat entre les teranyines, s'abraona al seu damunt i descarrega totes les càpsules de la seva arma al cap, per a provocar d'aquesta manera la desfiguració del cadàver i evitar possibles i enuïjoses reclamacions de la seva família. Els bolxevistes no es preocupen de la identitat personal dels condemnats a mort, i així succeix amb freqüència que es mata per equivocació un innocent qualsevol... I aquí ve la part més tràgica, la més sinistrament bestial; tantost ha caigut a terra la víctima i quan està encara panteixant entre els espasmes i contraccions de l'agonia, el botxi es treu de la butxaca unes pinces i registra detingudament la boca de l'ajusticiat per a arrabassar-li l'or i el platí que pugui portar a la dentadura.

El sobresou així obtingut per aquest zelós funcionari soviètic diuen que és considerable.

Esperant que li arribés aviat el torn per a haver-

se-les amb el botxí-dentista va rebre un dia l'alemany la visita d'un jueu, que li va demanar perdó per les molèsties que li havien ocasionat. Tot es reduïa a que un confident rus que residia a Berlín, per a justificar la nòmina havia inventat una sèrie d'accusacions sensacionals contra el periodista, el qual per fi es veia alliberat dels tractes inhumans de les autoritats soviètiques.

Si encara hi ha algú que creu amb el comunisme, que ens digui si en algun poble del món es dona als homes un tracte més inhumà.

Els bolxevistes són barbres perquè no tenen religió. Com volem que tinguin caritat i amor uns homes materialistes, en els llavis dels quals floreix constantment la blasfèmia?

J. C.

PRETEXT

A les albes de "La Paraula Cristiana"

Les passades jornades del "Ninou" de 1925 sempre més restaran insignides amb l'honor d'haver estat bressol d'una cosa tan cristianament exquisida com és *La Paraula Cristiana*, suara apareguda en el cel constellat de la nostra cultura nacional.

Aquells dies ens va pervenir a la carícia sàvia de les mans i sota l'amorós esguard dels ulls aquesta cosa tan viva com una vida i tan calda com un solió que és no gens menys que la primera temptativa obrada en català d'un apostolat d'espiritualització del nostre poble *tan acorat per tota mena d'afany i tan distret, moltes vegades, d'allò que, tot amb tot, és la primera necessitat: la puresa moral i religiosa.*

A res més no és vinguda la novella revista (que resumirà l'activitat de tots nosaltres) que a procurar-nos la suprema delícia de *retrobar-nos* en les performances religioses del nostre esperit terral i a accentuar la també suprema acció de reconquesta *endins* de nosaltres mateixos i del cristianíssim poble de Catalunya.

La motivació de *La Paraula Cristiana* és tot això: intentar provocar en tots els estaments una fecunda emulació de noblesa moral que faci de casa nostra un verger de cristianíssims heroïsmes. Voleu res de més alçurnia? Penseu res de més transcendent valor?

A les albes de *La Paraula Cristiana* (joveníssima i ja gràvida d'un fruit moral i cultural) fem confessió dels nostres més sincers entusiasmes i advoquem per ella l'atenció activa i el sentit colaboracionista de tota la generació cristiana de la Catalunya moderna. Es que hi té un deure!

Déu ens regala amb l'any nou (any sant, de més

a més) *una cina i una arma*, conjuntament, que tindran tota aquella plenitud i fortalesa que nosaltres els hi sapiguem encomanar en ordre a la missió i al proselitisme.

Convé assenyalar que el nostre temperament col·lectiu n'ha de sortir millorat i enriquit de l'acció de *La Paraula Cristiana*. Contràriament, sentiríem enormement la seva motivació i no ajudariem a constituir l'estela lluminosa que ha de deixar darrera la seva òrbita.

Cal depositar qualsevol esperit migrat o frívol de competència, davant la realitat augusta d'aquesta revista on és nuen a una acció de conjunt, magníficament performadora, les ensenyances bíbliques i eclesiàstiques, de conceptes abstractes de religió i cultura general, les sagrades pàgines escripturístiques, l'*opus* dels doctors i Sants Pares de l'Església, la regor dels escriptors pietosos, les disposicions del Govern de l'Església, els estudis dels fets i les idees que constitueixen el succés de la vida religiosa i moral de la humanitat, etc., etc.

La Paraula Cristiana ja és (i ha d'ésser en absolut i sense minves) *L'obra col·lectiva* de la intel·lectualitat catòlica catalana, servida i estimulada pel diu i la cooperació de tots els catòlics catalans.

El que ens ha nascut no ho té cada poble. França té uns *Études*. Itàlia una *Civiltà*, i nosaltres una *Paraula Cristiana* per a la qual, humanament parlant, venim obligats a procurar tots els màxims prestigis possibles.

Tot això ens escau de dir a les albes de la màxima revista de Catalunya.

Mn. LLUÍS G. PLA

El doctor Alemany

Ha passat a millor vida el reverend doctor don Joan Alemany i Vidal, rector de la parròquia de Sant Agustí, d'aquesta ciutat, i individu de la Junta de Govern d'"Acció Popular". Era doctor en Sagrada Teologia i Examinador Sinodal. Era sobretot un sacerdot exemplar i un pastor d'ànimes discret i zelosíssim, que ha deixat en els diversos càrrecs que va desempenyar en la seva llarga i brillant carrera eclesiàstica records inesborrables.

Nosaltres podem testimoniar-ho en ço que es refereix a la seva actuació social. Les seves opinions i la seva acció eren sempre sàvies i atinades.

Constituí un preat element en totes les obres socials en què intervingué i en la d'"Acció Popular" la seva memòria serà sempre beneïda.

Morí com un sant, tal com havia viscut.

R. I. P. A.

El Congrés Internacional de Política Social de Praga

El Congrés Internacional de Política Social que es celebrà a Praga, del 2 al 6 d'octubre de 1924, reuní mil cent delegats de vint-i-vuit nacionalitats diverses. Després d'una discussió general sobre els treballs fets des del Congrés de Zurich, celebrat l'any 1877, per a assegurar als treballadors la protecció de les lleis, garantir-los contra les vagues, i obtenir per a ells el benefici del segur social, estudià els tres temes objecte del Congrés: la jornada de vuit hores, els consells d'empresa i la vaga.

Com a conclusió del seus debats, l'assemblea resolgué.

I

Jornada de vuit hores

Considerant que la jornada de vuit hores té per finalitat el millorament de la salut dels treballadors, facilitar-los que puguin ocupar-se dels seus assumptes familiars i llur instrucció professional i general, augmentant així el sentiment de llur dignitat i conferint-los una major valor professional i cívica.

Considerant que s'ha demostrat que lluny de disminuir automàticament la producció, la jornada de vuit hores serveix per a estimularla, sobretot quan la seva aplicació ha estat acompanyada d'una organització més metòdica del treball o d'un perfeccionament de l'utilitatge.

Considerant que el valor social de la jornada de vuit hores és tal que les dificultats d'ordre econòmic, polític o financer no podrien justificar, en els diversos països, mesures que tenen el perill de portar l'abandó general d'aquest règim, i les conseqüents perturbacions socials.

El Congrés, convençut que el millor mitjà de garantir en tots els països la conservació del règim de vuit hores és la d'obtenir dels Governos un compromís internacional, demana la ratificació immediata i sense reserves de la convenció de Washington per tots els estats membres de l'Organització Internacional del Treball.

Així mateix acorda l'adopció d'una legislació anàloga pels altres Estats.

El Congrés recomana que el benefici de les vuit hores sigui estès a tots els treballadors, per via de convenció internacional i amb les adaptacions necessàries, després d'una enquesta, sobre els millors mitjans de portar a la pràctica aquesta extensió.

També demana que siguin regulades per convenció internacional el màxim d'hores suplementàries, el descans setmanal i les vacances obreres.

II

Consells d'empresa

Un gran fet domina la vida social moderna: els treballadors tenen una consciència cada dia més clara del valor del treball manual i intel·lectual en la producció. Es per aquesta raó que importa reconèixer com a legítim i garantir en l'organització de la pau el dret de representació de tots els interessos,

dret reivindicat des de molt temps i amb èxit pels sindicats. És necessari donar a tots els treballadors, en totes les branques de la vida econòmica, en la producció, el comerç, els transports, l'agricultura, una influència en l'organització i direcció de l'economia. Si el treball és per ell sol capaç de salvar l'economia, aquesta té necessitat de treballadors interessats en llurs beneficis i producció.

En conseqüència, el Congrés saluda amb joia la institució de consells d'empresa en molts països d'Europa, institució assegurada, altrament, per l'èxit. Feta d'acord amb el moviment sindical, pot assegurar als treballadors l'execució de llurs drets socials i posar a la disposició de la vida econòmica una nova força creadora.

D'una manera general, el Congrés Internacional de Política Social, estima que és útil que els treballadors siguin cridats a col·laborar, tant en el marc de llur professió com en el del seu país, a l'organització metòdica que reclama una producció millor i augmentada. Atenent a aquest fi demana que s'institueixin, per la via legal, en els Consells, adaptant-los a les característiques nacionals, òrgans representatius dels obrers i dels empelats, encarregats de vetllar per l'execució de les clàusules dels contractes de treball, i tot quan afecta al compliment de les lleis socials obreres i de l'educació professional i tècnica.

El Congrés creu que al costat d'aquest organisme, la col·laboració entre els treballadors i els obrers en totes les qüestions importants de política social i econòmica, seria favorable.

F. M.

(Seguirà)

A punt de sortir

R. Rucabado

ENTORN DEL SINDICALISME

Segona part
d'Angoixes Socials

Pot demanar-se en aquesta Administració

Cameros, 3, pral.

o bé a l'Editorial Políglota, Petritxol, 8

El triomf de la Cançó Popular

Les nostres cançons han triomfat a Roma. La nostra cançó popular s'ha obert camí terres enllà i ha estès les ales sota el cel de la ciutat immortal.

L'Orfetó Català, la institució més gloriosa de Catalunya, ha fet conèixer els fruits més exquisits de la nostra espiritualitat. El mestre Millet, que crema per dintre i porta a l'esperit la fortitud i la dolçor de la nostra raça, ha sabut afressar als ardits cantaires camins de triomf i de glòria.

Hi ha al món alguna cosa més meravellosa que una cançó? Passaran alguns d'aquests grans poemes simfònics que ens enlluernen amb la seva tècnica atrevida, i, en canvi, restaran les cançons populars. El poble és més fort que l'artifici dels homes.

Les nostres cançons que regalimen mel, servaran el seu encís i les seves belleses a través del temps. Els cants que brollen de l'ànima innocent del poble, són immortals. La música evolucionarà i s'imposaran noves escoles, però ningú no podrà esfullar aquesta flor delicada que s'anomena cançó popular. Una cançó us farà conèixer més fonament l'ànima d'un poble que no pas la història.

Les cançons ens diuen que dins el pit portem una ànima immortal. Una cançó no l'han feta pas els nervis, ni la carn, ni la sang, sinó l'esperit que batega dins de nosaltres. La cançó popular és, doncs, l'ànima del poble feta música.

Canteu una cançó de la vellúria, d'aquells temps en què els pastors i els camperols cantaven dins la quietud de les muntanyes, i us semblarà que ja no sou d'aquest món. El cant popular us ha transportat al món de la fauna. Una llum molt pura davalla damunt l'esperit i la cançó ressona dintre nostre com el remoreig d'una font. El cant popular ens fa esdevenir infants. Aquesta mena de cants s'han de cantar amb humilitat i innocència. Amb una mica d'esforç imaginatiu i deixant volar lliurement l'esperit sota el cel blau i resplendent de la puresa, va passant davant els ulls tota la bellesa del món exterior.

Veieu prats idíl·lics d'una verdor molt dolça; muntanyes coronades de llum i al cim una ermita blanca voltada de pins; pastores que canten amb els ulls brillants i una rosa a cada galta vora l'aigua clara d'un riu que s'escola teixint randes d'escuma; prínceps que arriben de llunyes terres i amb un vaixell blanc com una ala de coloma solquen el mar que brilla i panteixa sota el cel inundat de llum. Oh! com s'esquinça el vel que ens separa del món de la fauna i com prenen relleu aquelles coses que havíem vist en somni. Ah! si poguéssim esquinçar aquest vel!... Jo crec que com més ens endinsem en el món de la fauna, més clarament veurem les coses.

Havem d'avesar-nos a viure com si l'esperit ja hagués abandonat la càrrega feixuga del cos. Si som espirituals, les cançons seran més dolces i més alades.

Els italians que no coneixien la nostra terra,

ara sabran com sona. Davant els seus ulls han passat les nostres platges, grogues de sol, el nostre mar blau, les muntanyes bellament ondulades, els camps ubèrrims, els prats encatifats d'herba fina i flonja, els pins olorosos i les fonts que canten dins el silenci de les valls. I hauran conegut l'encís del nostre Montserrat. "La mort de l'escolà" haurà fet el miracle que sigui coneguda la bellesa de la santa muntanya en aquelles terres.

Montserrat! Heus aquí un nom màgic que desvetlla fortes emocions. Els italians han conegut el somriure de la Verge bruna i han sentit cantar els àngels damunt els penyalars del nostre Sinai.

L'Orfeó Català ha cantat davant el Sant Pare. Heus aquí un fet d'una gran transcendència. Diuen que el Papa, en sentir les primeres notes de "La mort de l'escolà", va transfigurar-se. Els ulls li brillaven molt i restà meravellat davant d'aquell món d'harmonies insospitades. El Sant Pare va copsar de seguida la fina espiritualitat de l'obra meravellosa del mestre Nicolau.

En començar el concert beneí la senyera de l'Orfeó. Si abans era gloriosa, ara ho és més. Després beneí els cantaires i tots els que s'aixopluguen sota la seva senyera. En aquests moments que la natura es desvetlla, i les flors s'obren a la llum, la benedicció del Sant Pare va caure damunt la nostra terra.

El triomf que ha obtingut l'Orfeó Català, ens ha d'enorgullir a tots. No hi ha cap institució que hagi fet tan bé a la nostra terra.

La fina i aguda espiritualitat del mestre Millet, d'aquest home tan gran i tan humil, d'ànima franciscana, ha sabut plasmar l'Orfeó més admirable del món.

Els dos sentiments que li ha donat, el faran immortal.

Aquestes pobres institucions corals que no han sabut renovar-se i que es creuen seguir les orientacions d'En Clavé, els hauria de servir d'exemple i d'esperó l'èxit que acaba d'assolir el mestre Millet a Roma.

No triomfen les entitats fossilitzades, sinó aquelles que porten a dintre una vibració.

Els cors anomenats d'En Clavé no triomfaran fins que s'incorporin al nostre moviment espiritual.

Un cor ha de tenir una ànima i no ha de servir de comparsa de ningú.

A nosaltres que posem l'esperit per damunt de tot, l'èxit de l'Orfeó Català ens ha omplert el cor de gaudi.

El mestre Millet i els seus cantaires mereixen la nostra admiració.

Un poble que canta cançons alades, en les entranyes de les quals batega l'ànima immortal de la raça, no pot morir.

J. CIVERA I SORMANI

La dona culta

II

El meu article darrer, inserit damunt d'aquestes planes, ha motivat una rèplica molt discreta del senyor Marxuach. Aquest jove combat el meu alludit article amb una gran sinceritat i noblesa; però, com que jo no estic d'acord amb algunes de les teories que defensa, vaig a contestar-les.

Estic d'acord amb al senyor Marxuach quan nega a la dona la intervenció política. Jo tampoc crec en la intervenció de la dona en la política. Si els homes que tenen una tradició de govern i més capacitat política que la dona ho fan tan malament, què succeiria amb la intervenció de les dones, que hem vist sempre al marge de la política?

Les nostres dones són excel·lents per a administrar una casa, però no sabem el que farien si compartissin les responsabilitats del govern o bé tinguessin intervenció en els organismes públics. Cal tenir en compte que avui es plantegen problemes tan greus i tan complexos, que no n'hi ha prou amb saber administrar bé per a solucionar-los satisfactòriament.

Els homes polítics fracassen perquè ja han passat els temps de les habilitats i de l'eloqüència enlluernadora. Avui els pobles necessiten tècnics i homes ben preparats. Aquesta preparació, dissortadament, no la posseïm les dones. Per això, de moment, considero perillosa la intervenció de la dona en les lluites polítiques. Les dones angleses per raons d'ordre positivista varen fer triomfar els treballistes, i les dones alemanyes han portat a la presidència de la República el mariscal Hindenburg, que no és pas el president que convenia en els moments actuals. La dona no està preparada per a incorporar-se a la vida política. En nosaltres pesen més les raons d'ordre sentimental que no pas les raons d'ordre ideològic.

No estic, però, d'acord amb el senyor Marxuach quan nega a la dona el dret d'exercir una carrera. Naturalment que jo no defenso les carreres que són incompatibles amb la dignitat de la dona, però sí aquelles que són dignes d'ella.

El senyor Marxuach empra els raonaments de la majoria dels que són contraris a la formació intel·lectual de la dona, i es pregunta: Qui farà els quefers de la casa si la dona estudia? És ben graciosa aquesta pregunta. Ja dèiem en l'article darrer que únicament estudiaria una petita minoria, tal com ara succeeix amb els homes. Si tots els joves volguessin cursar una carrera, aquest afany de cultura i d'enlairament intel·lectual portaria una greu pertorbació en tots els pobles. Qui faria els treballs humils? És que un home, després d'haver estudiat filosofia i lleures o d'haver passat uns quants anys reclusos dins un laboratori de biologia, es resignaria, per exemple, a menar un carro? I qui pot negar que el carter és un element necessari a la societat? En defensar la dona culta, no vull dir pas que totes les dones hagin d'anar al matrimoni amb un títol acadèmic sota el braç, sinó que es donin facilitats a les dones de capacitat i de talent perquè s'incorporin al

moviment literari i científic dels pobles, portant-hi totes les delicadeses de l'ànima femenina.

No és pas la Universitat la que allunya la dona de la llar, sinó les fàbriques i els tallers. Aquest allunyament sí que constitueix un flagell per a la família. Quantes dones esdevenen eixorques a causa dels treballs durs als quals estan sotmeses! Quantes mares confien els fills a altres dones, perquè es veuen obligades a treballar a la fàbrica! Aquestes sí que abandonen els quefers de la casa i no poden fer vida de família! Aquestes sí que no coneixen les dolçors de la llar!

Desgraciadament la cultura és un luxe. Unicament poden estudiar les dones que viuen folgadamente. I creu, el senyor Marxuach, que aquestes senyoretes fan els quefers de la casa? Trobareu moltes senyoretes que diuen el mateix que el meu contradictor i passen el dia fent visites i assisteixen diàriament al teatre i al cinema. No tenen temps per a estudiar, però en tenen per a passar la vida sense un ideal enlairat que l'ennobleixi. Precisament les que podrien fer vida de família perquè tenen resolt el problema de la vida, fugen del seu escalf.

El marit passa el dia amb els amics, i l'esposa amb les amigues. Els fills són confiats a mans mercenàries. Aquests estimen més la serventa que la mare, perquè moltes vegades aquesta no coneix la dolçor dels seus llavis. No té temps d'estudiar i àdhuc es befa de les dones cultes, però en té per anar a pendre el te a un hotel mundà i donar-se inconscientment a la folia de la dansa.

El meu contradictor únicament reconeix que té dret a posseir la cultura necessària per a la seva missió maternal. Heus aquí un concepte ben petit de la dona. Això és el mateix que afirmar que la dona no és altra cosa que un instrument necessari per a la propagació de l'espècie. És que no ha de saber res més la dona que la seva missió maternal? És que ha vingut únicament a la vida per ésser mare? Certament que aquest aspecte és molt important per a la vida de família, però l'única preocupació de la dona no ha d'ésser el matrimoni.

La dona és un ésser intel·ligent igualment que l'home, i té el dret indiscutible d'enriquir el seu esperit i la seva intel·ligència. La dona ha sortit de les mans de Déu igualment que l'home. No és un ésser que ha nascut per generació espontània, sinó que a dins del pit hi porta una ànima immortal. Té dret, doncs, a desplegar les ales de la seva intel·ligència.

Finalment afirma, el senyor Marxuach, que la dona per guanyar-se la vida té altres camins ben seus que no són pas els estudis superiors. I per a demostrar-ho retreu el mal efecte que produeix veure un home darrera un taulell venent robes interiors de senyora, com volent dir que aquests càrrecs haurien d'ésser per a les dones. Molt bé. Jo també he defensat el mateix d'aquestes planes estant. Però creu el senyor Marxuach que la dona que té necessitat de pastar-se el pa amb el suor del seu front, únicament pot posar-se darrera un taulell? Una senyore-

ta ben educada, que per qualsevol contratemps es veu obligada a treballar, no té altre camí que el de la botiga ni altra esperança que el taulell?

Ah! no; la dona pot, sense perdre la seva feminitat, sotmetre's a treballs intel·lectuals. Si la dona fos més culta, no hi haurien tantes famílies que viuen en la indigència, per no saber-se guanyar el

nostra pa de cada dia. Ni hi haurien tampoc tantes senyoretes que creuen que l'única solució per a poder viure, és el matrimoni.

No he trobat mai una dona que hagi estat dissortada per excés de cultura. I, en canvi, formen legió les que sofreixen per tenir la intel·ligència embolcada de tenebres.

MARIA BONSHOMS

CURS DE SEGUR OBRER

Explicat pel Conseller-Delegat de l'Institut Nacional de Previsió

Don Josep Maluquer i Salvador

a la càtedra de l'Ateneu Igualadí de la Classe Obrera

TEMA SEGON

Segona part - Normes tècniques del Segur

(Acabament)

"La Cristalera Española"

Heus aquí un exemple que convé conèixer per a estímul de molts.

Aquesta empresa té establerta una mena de Carta Magna del Retir obrer, per voluntari concert de Capital i Treball. I pel que fa aquest exemple i per veure'n la importància, estudiarem el cas d'un obrer de 25 anys d'edat:

Cotització voluntària anyal (tres categories segons la remuneració): (A) obrer, 36 pessetes; patró, 18; 5 per 100 de l'Estat, 2'70. (B), 41'21 i 3, respectivament. (C), 48'24 i 3.

Avenç d'edat de retir i capital-herència: Edat de retir assegurada per a 1 pesseta diària, 60 anys.

Capital-herència: adquireixen un màxim de 5.000 pessetes als 57 (A), 51 (B), i 47 (C) anys d'edat.

Passades aquestes edats, s'apliquen totes les impositacions a augment de pensió, que dona dret als 65 anys a la de 403'30 pessetes (A), 464'50 (B) 536'25 (C). Recordi's que aquestes lletres indiquen les tres categories d'imposicions voluntàries indicades al començament.

Augment de pensió de retir: S'asseguren per l'edat de 65 anys les pensions de 1.046'90 pessetes (A), 1.158'75 (B), i 1.267 (C).

Avenç d'edat i augment de retir: Pensió als 60 anys: 365 pessetes en els tres casos.

Als 65 anys: 675'10 pessetes (A), 751'66 (B), i 825'28 (C).

Per acabar

Això significa ço que hi ha de permanent en el sistema de millores, amb el significat que en el règim la permanència en l'essencial és ço que facilita l'avenç progressiu quantitatiu, però que hi ha quelcom tan important que no cabria en poques ratlles. Per això, doncs, farem un esquema d'aquest tan gran avenç precursor del Segur d'Invalidesa:

L'accident del treball interromp, en el cas d'in-

validesa absoluta, la continuïtat d'imposicions acreditada per un obrer en el primitiu règim de llibertat subsidiada per a constituir-se una pensió determinada. — La solidaritat social, que representa l'Estat, completa l'esforç de l'obrer mitjançant una bonificació especial. — Admès el principi de la bonificació de l'Estat a les impositacions obreres, suposada la possibilitat financiera, el mateix s'aplica en la bonificació anyal que en la complementària, perquè es pot convertir en immediata la pensió vitalícia contractada com a diferida. — Passem insensiblement de les 12 pessetes anyals a la bonificació de 2.000 pessetes, 3.000 o més segons els casos. — Es determinen amb ampli criteri els casos d'incapacitat absoluta per al treball. — Procedeix la pensió en cas d'accident, ço és, afegida a la indemnització per accident del treball. — S'implanta el retir obligatori. — Manca la base admesa de l'actuació obrera demanada per l'Estat. — Es cerca el sistema de millores en el retir obligatori. — L'obrer que contrau alguna de les referides obligacions d'augment de pensió, té, a més a més, si cotitza voluntàriament i no menys de dotze mesos, convertirà en immediata la pensió vitalícia d'una pesseta diària en cas d'incapacitat per al treball, compatible amb la indemnització de la llei d'accidents. — Quota mínima fixada per a la contribució obrera mensual: una pesseta. — El benefici complementari és tan important com poc conegut. — En el cas d'atendre's per l'Estat l'aspiració obrera per a la bonificació especial als que es considerin iniciadors del sistema de millores, conservarà sempre aquest dret formant part de la bonificació?; serà sols fins que s'estableixi el règim de Segur d'Invalidesa, per triple quota, que estudia l'Institut com complement del Retir obligatori?; arribarà, demés, a un període després d'implantat aquest règim complementari?; i en aquest cas, quina ha d'ésser la seva duració?

Amb aquestes ratlles pot comprendre's l'interès dels problemes plantejats i com s'engranen les realitats i iniciatives que permetran cada cop la major eficàcia del règim de Segurs socials.

180 milions de pessetes per a cases barates

Ara sí que no podrà dir-se que no destinem milions a cases barates.

Havem patit catorze o quinze anys amb les famoses subvencions que l'Estat concedia, després d'un calvari de viatges a Madrid, d'un llarguissim expedienteig, d'un munt d'informes, de la quadruplicació de documents, plànols, escriptures i, per últim, la hipoteca de la casa barata a favor de l'Estat per a respondre de la subvenció (millor hauria estat dir préstec) i d'una inacabable paciència per a esperar inútilment la resolució de tots aquests documents.

Ara s'ha volgut anar més de pressa, encara que des de la data de la Llei o Reial Decret del 10 d'octubre de l'any passat, fins ara, ha passat mig any.

I comptem un altre mig any a posar en circulació els títols del Deute i potser un altre any, fins que el diner d'aquesta manera recollit arribi a mans dels qui necessitin l'ajut de l'Estat, i no allarguem més, puix el temps donarà la resposta.

El fet de destinar 180 milions a cases està o estarà bé, quan se'n vegin els resultats pràctics. Déu faci que l'activitat del senyor Aunós es vegi coronada d'èxit.

Com que totes les coses d'aquest món tenen dos cares, no podem deixar d'examinar degudament aquest problema.

Comparant Espanya amb Bèlgica, per exemple, aquí semblarà que l'esmerçar 180 milions en cases és una empena tot d'un cop formidable (ja parla un diari del centre d'Espanya que amb aquests 180 milions es podrien bastir de 6 a 7.000 cases a Madrid, amb els diners de tots els espanyols com es pot suposar, i com si Espanya fos solament Madrid).

Doncs bé; comparant l'extensió d'Espanya i la de Bèlgica, és aquesta nació una desena part d'Espanya i a proporció les necessitats de Bèlgica després de la guerra, en la qual va intervenir, han disminuït. Malgrat això, cada any ha destinat Bèlgica 80 milions de francs a la subvenció de cases per a obrers i empleats, havent-se reduït a 54 milions aquest darrer any per raó d'economies en el presupost i haver començat a minvar la crisi de l'estatge en aquell país.

De manera que aquí, per poder resoldre aquest problema, faria falta cada any quatre o cinc vegades més de la suma destinada actualment.

Ara anem a tractar l'aspecte financer o sigui l'expedit recurs de llançar al mercat 180 milions del Deute interior per Reial Decret. D'això a què els successors en treguin el natural precedent, només hi ha un pas; i aleshores el crèdit públic en sofrirà les conseqüències, ja avui prou doloroses, que la disbaixa ha portat a tots nosaltres. D'això a l'augment de la circulació de paper de Banc i arribar a l'estat de quasi tots els països d'Europa, no hi ha gaire tros.

Com podíem remeiar-ho? Jo crec que es podria mobilitzar un tant per cent dels dipòsits que les Caixes d'Estalvi tenen inactius o bé esmerçats en paper de l'Estat i que si no oferia per a llurs imponents prou garantia l'esmerçar el capital de les Caixes d'Estalvi en la propietat de les cases, que

l'Estat donés l'aval, que al capdavant això era més pràctic, i retornava al poble el benefici de l'estalvi, tal com ja abans de la guerra féu a Mulhouse l'Abat Cety en fundar la Caixa d'Estalvis i esmerçar el producte en la construcció d'habitacions.

Ara mateix havem vist com l'Estat ha donat el seu aval perquè la Premsa pogués bastir un Palau per a estatjar l'Associació esmerçant-hi uns vuit milions de pessetes.

El quart poder de l'Estat ha fet el miracle de trobar l'aval de l'Estat i aquest quart poder ha trobat un Banc espanyol que amb aquest aval fes el préstec hipotecari.

De la mateixa manera, i amb més profit, les Caixes d'Estalvi haurien donat llurs cabals per a fer un bé immens al poble.

J. GUILERA VILLARREAL

Llibres nous

El retiro obrero en la agricultura, per Severi Aznar Embid. — Nebots de la successora de Minuesa de los Ríos. Miguel Servet, 13, Madrid.

Heus aquí un llibre que desitjariem veure en mans de tothom. En unes cent pàgines i amb aquell estil atraient i fortament insinuant del nostre estimat amic i col·laborador, senyor Aznar, s'exposen els punts fonamentals del retir obrer a Espanya i especialment en la seva aplicació a l'agricultura, l'assaig del qual ara es comença a Catalunya.

Amb una lectura lleugera d'aquest fulletó es poden conèixer les bases fonamentals del nostre règim de Previsió i es poden fàcilment esvair aquelles famoses objeccions, filles tant de la ignorància dels més com de la malícia d'uns pocs, que contra aquest règim tan seriós i assenyat es fan. I l'Aznar, que és home que corre amb pas ferm pels camins afressats de la sociologia en la qual labora fa anys i anys, sap exposar les coses més fosques amb aquella difícil facilitat que li és característica i aquell seu estil de professor que fa metòdic i acompassat tot el que diu.

Aquesta obreta comprèn els següents capítols: El retir obrer a Espanya. — Per què els Sindicats agrícoles han de donar cooperació al règim de retir obrer. — Com poden els Sindicats agrícoles donar aquesta eficaç cooperació. — Peticions i reformes. — El sistema d'assistència per l'Estat. En aquest cinc capítols es conté tot un tractat de Previsió adaptat a Espanya i a la seva legislació, tenint cura sobretot de la seva aplicació a l'agricultura i esvaint aquelles objeccions que contra el sistema s'havien aixecat així com portant a l'ànim el convenciment que la seva substitució pel règim d'assistència constituiria la destrucció del sistema i de tota la Previsió amb tant d'èxit implantat.

J. M. G.

D'ací i d'allà

Han passat cinc mesos d'ençà que es varen començar les obres d'urbanització de la plaça de Catalunya i poca cosa s'ha fet. Però ara es veu que l'Ajuntament vol donar la sensació que quan vol sap fer les coses de pressa.

Un exèrcit d'obriers ha eixamplat les voreres de la banda del Passeig de Gràcia.

Es tan forta la febre de treball que s'ha apoderat de les brigades, que fins varen treballar diumenge darrer.

No creiem que sigui gaire edificant que no es respecti el descans dominical, perquè ara a l'Ajuntament li convé tenir acabada en pocs dies la via central.

En canvi al centre de la plaça segueixen treballant-hi sis homes.

Amb aquesta plaça l'Ajuntament haurà obtingut una cosa de molt mèrit. D'una plaça gran i magnífica en farà una plaça petita i esquifida.

No tothom sabria fer una cosa semblant.

* * *

L'Orfeo Català ha tornat de Roma, portant al front una corona de llorer.

Els seus admiradors varen anar-lo a rebre amb gran entusiasme.

Segons ens diuen, els cors d'En Clavé també es proposen anar a cantar no sabem a on.

Cada vegada que van a cantar fora de Barcelona fem la mateixa exclamació: Ja patirem!

Si volen cantar més enllà dels seus casinos, per què no es perfeccionen?

No s'hi val a portar el nom de Barcelona, i a cantar cançons carrinçones que totes acaben amb un *ai, sí!* que fa trencar el cor.

Els que no volen renovar-se han de desaparèixer.

* * *

Els campions d'Espanya se'ls ha rebut com si haguessin guanyat una gran batalla.

No sabem si a l'Hindenburg, l'home de ferro, se li ha fet mai un homenatge més gran.

Darrera els jugadors vencedors hi anava una multitud immensa que no es cansava d'aplaudir.

Allò era un deliri. Fins nosaltres, que som llecs en l'art de la *cossa*, ens vàrem enternir.

Les senyoretes els ofrenaven rams de flors, com si fossin poetes que acabessin de cisellar madrigals tendrissims.

No hi varen anar els gegants, perquè els estan fent un cap nou per lluir-lo el dia de la processó.

Un senyor que teníem al nostre costat ens va dir:

—Quina llàstima que no es pugui recollir aquest entusiasme i fer-lo servir en casos de necessitat! Aquesta alegria entafurada dins d'una caixa ens podria fer molt de servei.

* * *

Durant l'estada de l'Orfeo Català a Roma, l'Agència Havas no en va dir ni una paraula.

I per què no en va dir res? Perquè és una agèn-

cia que està en mans de jueus i calla tot allò que pugui ésser favorable al Sant Pare.

Si en comptes de fer un acte d'adhesió al representant de Jesucrist a la terra, hagués fet un acte d'hostilitat, la nova hauria estat esbombada per tot el món.

Sembla estrany que els diaris catòlics aprofitin els serveis d'una agència tan tendenciosa. Per què els catòlics no hem de tenir a París i en les grans capitals del món una agència que escampi pel món la veritat? Quan obrirem els ulls a la realitat?

Servint-nos de les agències sectàries, posem els nostres diaris a la seva disposició. És impossible comprovar les notícies que ens donen, i, per tant, hem de publicar-les tal com les rebem.

Ara l'Agència Havas no ens ha dit res de Roma, però cada vegada que es reuneix el Còncile per elegir el Sant Pare, tramet a tota la premsa del món les noves més falses i tendencioses.

Quan va morir l'anterior Papa, va dir que l'elecció seria molt accidentada perquè hi havia dos cardenals lliberals i socialistes.

No va dir que eren anarquistes, perquè li deuria semblar que la mentida era massa grossa.

De la gran afluència de peregrins a Roma, no en dirà res, però en canvi ens farà saber que el President de la República francesa és vegetarià i que cria canaris.

* * *

No es pot negar que *La Vanguardia* és un dels diaris més pintorescos del món.

Es el que dona més paper, però mai té espai per a parlar de les coses interessants.

Es donarà una conferència magnífica, i no en dirà res. Es publicarà una obra interessant i no en parlarà. Però, en canvi, destinarà tres o quatre columnes a parlar d'un acte polític (*La Vanguardia* és un diari independent) que s'ha celebrat a Rocabrana o a Quatre-cases.

Insereix els parlaments gairebé íntegres, i un home es meravella que amb tan poques paraules es puguin dir tantes niceses.

A *La Vanguardia* li diuen el diari dels morts, per la profusió d'esqueles que publica, però millor li escauria el diari dels vius.

Ell sempre és amic dels que manen. Ha estat conservador, lliberal, romanonista, ha fet elogis d'En Lerroux, dels radicals que governaven a l'Ajuntament, i en temps que En Pich era alcalde era el seu diari oficiós.

I encara en diran el diari dels morts!... Digueu-nos si hi ha ningú més viu que el seu propietari...

* * *

Els pobres guàrdies urbans que presten servei al carrer de Balmes estan molt avorrits. A cada moment han d'alçar el bastó en l'aire indicant al públic i als conductors de vehicles l'imminent arribada d'un tren elèctric.

El més bonic del cas és que a la nit fan la mateixa operació i ningú no els veu.

Per què en comptes d'un bastó, no els donen un ciri o bé una de les moltes llumeneres que hi ha a l'Ajuntament?

El que passa

ESPANYA ENDINS

Quan semblava acabat l'episodi polític que encapçalava la nostra petita crònica anterior, vet aquí que surt En Sánchez Guerra amb una declaració política solemnnial fixant la seva situació en les presents circumstàncies, i protestant dels viaranyes que segueixen les institucions, dels quals abomina amb una claredat i energia a què no estem acostumats.

També ha estat hàbil el que ha contestat al senyor Sánchez Guerra en nom del Directori.

Al país aquest espectacle no pot fer-li cap gràcia.

No veuen que el millor que poden fer tots ple-gats és callar? *Tempus tacendi!*

Altrament, a la regió de Melilla els moros volgueren provar fortuna, atacant sobtadament les nostres línees amb una harca nombrosa i ben armada. Ens causaren baixes ben sensibles, però ells en canvi deixaren sobre el camp nombrosos morts. De vius no solen deixar-ne mai. Són massa vius.

Les darreres noves del Marroc semblen més favorables, però no cal fiar-se'n massa perquè els rifenyis són guerrers d'istiu. El fred els fa tremolar.

A la crisi fabril i mercantil que sofria Espanya s'ajunta ara la crisi agrícola deguda a l'eixut persistent que regna fa molt de temps. Ha plogut poc i mal repartit. Déu s'apiadi dels pagesos.

La premsa més seriosa i la dedicada als estudis econòmics i financers es preocupa ara del present i l'esdevenidor de la Hisenda espanyola. Certament que cal preocupar-se'n.

Mentre els governs no gosen escometre la consolidació del Deute flotant, veiem com cada dia es llen- cen a plaça emprèstits i més emprèstits que van eixugant totes les disponibilitats bancàries i eixarreint la bossa dels petits rendistes. Si totes les emissions fossin ben esmerçades...

Les noves emissions de Deute flotant que s'annuncien, tal volta maliciosament, sembla que no tindran efecte, ara per ara. El Banc d'Espanya les suplirà. És la solució més còmoda.

ESPANYA ENFORA

En el pecat han trobat la penitència els nostres veïns del Rif. Abd-el-Krim ha pegat de valent els francesos, que tant de favor li feren en altre temps, quan sols guerrejaven contra Espanya.

Es un home de perill el cap rifeny.

Però Amb-el-Krim hi deixarà dents i ungles en aquesta lluita.

Es quelcom desconcertant l'èxit relatiu que ha obtingut el cartell de les esquerres en les eleccions municipals fins en poblacions on les dretes predominen fortament.

Això vol dir que cal que els francesos no s'accontentin solament amb els mítings i les manifestacions bullangueres que tan bons resultats els daren en la victoriosa campanya contra el maçó Herriot, fent-li fer un capgirell mortal. El treball pacient i abnegat de la tècnica electoral, de les propagandes personals, de la captació de recursos, de les mines i contramines polítiques — en el qual els homes d'esquerra són mestres — és absolutament necessari si es vol de debò triomfar definitivament. Bona lliçó la d'aquestes eleccions per a tots els catòlics militants.

L'apoteòsica recepció d'Hindenburg a Berlín quan el dimarts va anar-hi per a pendre possessió del càrrec presidencial i jurar-lo, ha tornat a commoure totes les nacions de les dues Ententes fins al punt d'anunciar-se que s'abstindran de felicitar-lo protocolàriament. Vet aquí una nova equivocació diplomàtica que no farà més que amuntegar feixos al foc de l'odi... En canvi les declaracions fetes amb tan solemnnial motiu pel famós mariscal han estat pale-sament pacífiques.

Per altra banda, la nota-projecte de contestació del govern francès a les proposicions pacifistes del govern alemany deixa marge a una intelligència, a una espècie de *modus vivendi* que donaria sensació de pau a tot Europa.

I cal donar-la perquè els Estats Units tornen a exigir-ho per a prestar el seu concurs decisiu a la restauració econòmica del vell continent, com més vell, més boig...

També Anglaterra treballa d'acord amb ells per a fer efectiva la pau. S'han descobert gestions diplomàtiques ocultes molt curioses, en aquest sentit, que han causat sorpresa. Les dissidències anglo-franceses que la premsa de la veïna república s'esforça patriòticament a dissimular, no tenen altra causa que la disparitat de polítiques entre els dos aliats en ordre a la pau. Anglaterra la procura per tots els mitjans i França, àdhuc buscant-la, quasi la fa impossible. La política de la por, de què hem parlat alguna vegada — política indigna d'un poble tan viril i patriota com el francès, — l'arrossega a situacions i actituds paradoxals i perilloses. Vulgui Déu que no torni a repetir-se una crisi com la de l'any catorze, que aleshores tocarà França les conseqüències d'aquesta política.

J.

Ja sou subscriptors de CATALUNYA SOCIAL?

Noticiari

ESPANYA

Els segells de Correus venuts l'any passat importen 74.871.105 pessetes. En l'estadística figura ja el servei aeri amb 9.000 pessetes.

—La Federació de Pares de Família ha publicat un segon fullet sobre la palpitant qüestió d'ensenyança. Es titula: "La Educación Nacional. ¿Monopolio o Libertad?" No cal pas dir cap a on es decanta, lògicament i moralment.

—La informació oral oberta a Madrid per la Comissió Permanent del Consell de Treball, respecte la jornada de nit de les dones, per tal d'empendre conscienciosament la modificació del Reglament que regula la llei de 12 de juliol de 1912, fou profitosa. Patrons i obrers informadors ho feren de cara a la implacable realitat, però tenint en compte que la dita jornada és desmoralitzadora i antihigienica. En tots els parlaments brillà la competència i el seny, i un bon desig d'encert.

—La "Federació de Cooperatives de Cases Barates de Catalunya i Balears" celebrà la seva junta general reglamentària sota la presidència del senyor Pou de Barros.

Després d'aprovar l'acte i Memòria i l'estat de comptes, es procedí a la renovació de càrrecs, quedà constituïda la Junta en la següent forma:

President, Joan Josep Pou de Barros, vice-president, Rafael Pons Farreras, secretari, Josep M. Mallafré Tort; vice-secretari, Lluís Vives Figuerola; tresorer, Francesc Cortadellas Casadesús, i vocals, Antoni Ricard Sarduy i Fidenci Kirchner Catalan.

Seguidament es donà compte de les noves cooperatives que han ingressat a la Federació.

S'acordà fer públic l'estranyesa i disgust amb què veu que per part de la Delegació Municipal de Cases Barates no es presti a la tasca de les cooperatives la calor i entusiasta ajut d'altres Ajuntaments, tals com els de Bilbao, Saragossa i València, per a facilitar la resolució de l'important problema de l'habitatge.

—El Col·legi de senyoretes Institut Feminal, va celebrar dilluns passat l'acte de beneir el seu nou estatge, Via Layetana, 61, principal, el qual reuneix immillorables condicions higièniques i pedagògiques.

Féu la benedicció el canonge doctor Carles Cardó, assistint a la cerimònia tot el professorat i alumnes del dit centre docent.

—Dijous, al local social de l'Associació Escolar Femenina (Plaça interior de Santa Anna), començà el curs de química organitzat per l'esmentada Associació. Les classes tindran lloc els dimarts, dijous i dissabtes, de sis a set de la tarda, sota la direcció de la professora senyoreta Berta Bakounik.

Poden assistir-hi totes les sòcies.

—El president de la F. A. C. B., Pere Mir, ha dirigit una interessant i raonada circular a les Corporacions Agrícoles més importants d'Espanya, cridant-los l'atenció sobre els expedients que s'instrueixen en diferents Sindicats per suposada defraudació de l'impost d'utilitats.

Després d'exposar diferents arguments i justificar la falta d'igualtat en les pretensions de la Hisenda, transcriu l'acord de dirigir-se a les Corporacions Agrícoles de totes les regions d'Espanya, en

atent prec de col·laboració i consell per a acudir de comú acord i en la forma que més procedeixi, davant el Directori, en instància, interessant d'aquest una Reial disposició que reintegrant en justícia als Sindicats Agrícoles legalment constituïts, en el ple gaudi de les exempcions tributàries que la llei els concedeix, estableixi normes concretes.

—En el passat mes d'abril la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis ha cobrat per imposicions la quantitat de 16.911.440 pessetes i ha pagat per reintegres d'estalvi, terminis mensuals de pensió i capitals diferits reservats, 14.597.744 pessetes. Resulta, per tant, una diferència a favor de les imposicions de 2.313.696 pessetes.

El 30 de l'esmentat mes el saldo d'operacions de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvi era de 225.922.129 pessetes, de les quals corresponen 194.025.690 a l'Estalvi a la Vista; 2.019.904 a Estalvis Diferits i 29.877.535 a Assegurances Socials.

—S'ha concedit la qualificació definitiva de Cases Barates a les sis construïdes al barri de la Salut per la Cooperativa de Periodistes per a la construcció de Cases Barates a Barcelona.

—L'Assemblea provincial de Jaén demana que es fundi una Escola Nacional de Terrissaires a Andújar. No aniria pas malament que se'n fundés una altra per aquí...

—Durant el darrer mes d'abril la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis abonà per compte de l'Estat 244 subsidis de maternitat d'import total 12.200 pessetes, concedits a les mares obreres que han acreditat trobar-se inscrites en el règim de retirs obrers i haver complert les altres clàusules que regulen la concessió del subsidi.

—La Junta de Protecció a la Infància ha recollit últimament i posat a disposició del Tribunal de Nois, una nena de tres anys que, amb el seu pare que es fingia cec, acabava d'arribar d'Alacant per a explotar la mendicitat; un nen de vuit anys, que capta amb gran insistència per les Rambles recollint quatre o cinc pessetes diàries que remet al seu pare, d'ofici manobre; un nen de dos anys que la seva mare el mostra als transeünts per a implorar la caritat pública, etc., etc.

També la Junta s'ha fet càrrec d'un pobret noi de 12 anys, tan profundament anormal, que no sap parlar ni caminar, i del qual s'han desentès els seus pares anant-se'n a Amèrica i deixant-lo abandonat; ha reclamat i pagat el viatge de tornada a Barcelona a un noi de 13 anys, fill d'uns humils obrers, fugitiu del domicili patern a aquesta ciutat, etc. La llista fóra interminable. Poques obres socials benèfiques hi ha millor que aqueixa. És verament digna d'ésser protegida.

ESTRANGER

Els bolxevistes dirigeixen els seus esforços a conquerir les masses obreres angleses. Afortunadament allí hi ha un govern que governa.

—Els empleats de transports han guanyat una vaga important a París. Cal pendre'n nota.

—Segons una estadística oficial alemanya, el nombre de víctimes ocasionades pels autos l'any passat passa de 25.000, entre elles 10.000 nois. Els ferits foren uns 700.000.

Hom es pregunta si no surt massa car aquest nou progrés humà.

SERVEIS DE LA COMPANYIA TRASATLÀNTICA

Línia de Cuba Mèxic.—Servei mensual, sortint de Bilbao el 17, de Santander el 19, de Gijón el 20 i de Corunya el 21, per a Havana i Veracruz. Sortides de Veracruz el 16 i de Havana el 20 de cada mes per a Corunya, Gijon i Santander.

Línia de Buenos-Aires.—Servei mensual sortint de Barcelona el 4, de Màlaga el 5 i de Càdiz el 7, per a Santa Creu de Tenerife, Montevideo i Buenos-Aires; emprenent el viatge de tornada des de Buenos-Aires el dia 2 i de Montevideo el 3.

Línia de New-York, Cuba, Mèxic.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 25, de València el 26, de Màlaga el 28 i de Càdiz el 30, per a New-York, Havana i Veracruz. Retorn de Veracruz el 27 i de Havana el 30 de cada mes, amb escala a New-York.

Línia de Venezuela Colombia.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 10, de València el 11, de Màlaga el 13 i de Càdiz el 15 de cada mes, per a Les Palmes, Santa Creu de Tenerife, Santa Creu de la Palma, Puerto-Rico i Havana. Sortida de Colón el 12 per a Sabanilla, Curaçao, Puerto-Cabello, La Guaira, Puerto-Rico, Canàries, Càdiz i Barcelona.

Línia de Fernando Poo.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 2, de València el 3, d'Alacant el 4 i de Càdiz el 7, per a Les Palmes, Santa Creu de Tenerife, Santa Creu de la Palma i part de la costa occidental de Africa. Retorn de Fernando Poo el 2, fent les escales de Canàries i de la Península indicades en el viatge d'anada.

A més dels indicats serveis, la Companyia Trasatlàntica té establerts els especials dels ports del Mediterrani a New-York, dels ports del Cantàbric a New-York i la Línia de Barcelona a Filipines, les sortides de les quals no són fixes i s'anunciaran oportunament a cada viatge.

Aquests vapors admeten càrrega en les condicions més favorables i passatgers, als quals a Companyia dóna allotjament molt còmode i tracte esmerat, com té acreditat en son dilatat servei. Tots els vapors porten telegrafia sense fils.

Per la moral de Catalunya.

Contra el joc i el pacte amb el joc

Recull d'articles de

R. RUCABADO

seguits d'un apèndix amb el Cas de Moral
de Tarragona i altres textos i documents

Preu: 3'50 pessetes

De venda en les principals llibreries
i a l'administració de
CATALUNYA SOCIAL

304 (05) (46.71) Cat.

Publicacions d'"Acció Popular"

Tratado Elemental de Sociología Cristiana

pel

DR. JOSEP M. LLOVERA

Canonge, Professor a la Càtedra d'Apologètica Cristiana d'"Acció Popular"

5.ª EDICIÓ, REVISADA

PREU: 7 ptes. rústega.
9 " enquadernada.

Saludada a la seva aparició per l'«Osservatore Romano» amb la més bella i laudabilíssima nota comentari.

Sindicatos y Cajas Rurales

pel

P. LLUÍS CHALBAUD, S. J.

Doctor en Dret, membre del
Consell Tècnic d'"Acció Popular"

4.ª EDICIÓ

La millor campanya contra l'absentisme és divulgar aquesta obra d'organització social agrària.

Preus especials per als senyors Subscriptors de CATALUNYA SOCIAL

VIDA CRISTIANA

Revista Litúrgica publicada
pels Monjos de Montserrat

Surf nou vegades l'any en
quaderns de 48 pàgines

Preu: 8 Ptes. a l'any;
per corresponsal: 8'50

Pagament antelcipat

S'admeten anuncis

FRANQUEO CONCERTADO

Renovación Social

Publicació
quinzenal

MADRID